

Gazeta Olsztyńska

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to: na wtorek, czwartek i sobotę. Kosztuje kwartalnie w administracji 6,00 mk.; na pocztach 6,25 mk.; z odnośzeniem do domu przez listowego 6,70 mk.

Drukiem i nakładem Joanny Pieniężnej.

Telefon 531.

Listy należy frankować i adresować wyraźnie: Gazeta Olsztyńska — Allenstein Ostpr.

Telefon 531.

Ojców mowy, ojców wiary
Brońmy zgodnie: młody, stary.

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 50 fen. za miejsce rządka sześciomowego, reklamy po 2 mk za wiersz trzylamowy — korpusowy. Przy dochodzeniu sądom należności wszelkie rabaty upadają.

Redakcja i drukarnia w Olsztynie, Mühlenstr. nr. 2

Dziś: Jana Kantego, Ireny
Jutro: Urszuli p. Hilaryona
Pojutrze: † Marka B., Korduli

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Dziś: wsch. sl. 6,36 zach. 4,53
Jutro: „ 6,37 „ 4,51
Pojutrze: „ 6,39 „ 4,49

Oświadczenie rządu polskiego w sprawie ucisku ludności polskiej w Niemczech.

Rząd polski za pokojowym uregulowaniem stosunków polsko-niemieckich.
Rząd polski grozi w przeciwnym razie odwetem.

(WTB). Polska Agencja Telegraficzna donosi urzędowo:

„Dzisiejsze linje wytyczne polskiej polityki zewnętrznej, polegają na usunięciu pokojowym wszystkich nieporozumień z sąsiednimi państwami. Uwidacznia się to w Rydze, w rokowaniach z Czerwiniem, i w Paryżu w rokowaniach polsko-niemieckich.

Rząd polski stwierdza z ubolewaniem ucisk i szkodliwy ucisk ludności na b. terenach plebiscytowych, w Nadrenji i Westfalji co równocześnie zaostroża szkodliwie stosunki narodowościowe w b. zaborze pruskim. Władze niemieckie wyrzucają z Prus Wschodnich osiedlonych stale Polaków i to pomimo protestów polskiego konsula w Królewcu. Podobna taktyka niemieckich władz sprzeciwia się nie tylko zwyczajom międzynarodowym, ale stoi w sprzeczności z artykułem 277 traktatu wersalskiego.

Konsul polski w Królewcu oświadczył prezydentowi Prus Wschodnich, że w razie dalszego wyrzucania Polaków bez powodu, wyrzuci się taką samą ilość poddanych niemieckich w b. zaborze pruskim. Ministerstwo byłej dzielnicy pruskiej przygotowało już odpowiednią listę. Rząd polski będzie zmuszonym użyć tego radykalnego środka, jeżeli rząd berliński nie zarządzi energicznej rewizji swej metody względem Polaków mieszkających w Niemczech.

Oświadczenie niemieckie według Biura Wolifa można rozumieć w ten sposób:

Rząd niemiecki, ma się rozumieć, stara się uniewinnić z czynionych mu przez rząd polski zarzutów. Twierdzi że Polacy w Niemczech znajdują u swych władz pełną sprawiedliwość. Rząd niemiecki twierdzi także, że obywatele polscy w Prusach traktowani są na równi z innymi obywatelami. Zażalenia konsula polskiego w Królewcu przeciw wyrzucaniu Polaków, bywają z uprzejmością załatwiane.

Naszem zdaniem, stosunki na naszych terenach nie są wcale tak świetne, jak je Niemcy pragną przedstawić. Dzieją się jeszcze wypadki prześladowania Polaków, a faktu tego nie zmienia „Allensteiner Volksblatt“, który, nie mając się czem zasłonić, przytacza słowa naszej odezwy, w której między innymi wskazaliśmy także na dobre chęci wyższych władz celem przywrócenia spokoju. Stanowisko ludności polskiej na Warmji wobec oświadczenia rządu polskiego, poruszymy w następnym numerze.

Niemcy wobec pokoju w Rydze.

Trudno dziś zaprzeczyć temu, że Polska z wojny bolszewickiej wychodzi jako mocarstwo o europejskim znaczeniu. Czytaliśmy to nawet w gazetach niemieckich. Niemniej faktem pozostaje, że Polska po-

kojem zawartym w Rydze prócz wzmocnienia własnych sił wewnętrznych, wzmacnia też na zewnątrz i stanowisko swoje do innych państw, a w szczególności do Niemiec. Z tem też powinna się liczyć obecna polityka niemiecka.

Nadzieje, że z pomocą bolszewików odzyskają Niemcy zwrócone Polsce ziemie, upadły bezpowrotnie. Z podobnymi planami zresztą, nikt nie liczył się na serjo. Jedynie chyba pewna grupa imperialistycznych polityków, i tłum wrogo usposobiony Polsce i to jedynie w chwili największego powodzenia ofensywy bolszewickiej. Wiedzieli doskonale, że Polska pomimo wojny z bolszewikami, jest za potężnym państwem, aby ważyła się na jakikolwiek krok zaczepny. Z drugiej strony znowu Francja utrzymywała Niemcy w szachu, przez nagromadzenie swych wojsk nad Renem, które gotowe były w każdej chwili do zajęcia zachodnich obszarów Niemiec. Zdawano sobie w końcu sprawę z tego, że przyjaźń z bolszewikami chociażby przyniosła Niemcom utracone obszary, spowodowałaby zgnębne skutki bolszewizmu na kraj niemiecki. Zajęcie zaś polskich obszarów, jako naruszenie traktatu wersalskiego, wywołać by musiało nową wojnę z Koalicją, która z pewnością wstrząsnęła Niemcy na kraj przepaści. Powyższe względy wstrzymywały polityków niemieckich od nierozważnych kroków i były też powodem ogłoszenia neutralności.

Dzisiaj wyjaśniło się dużo położenie. Pomimo trudności w dostawie wojsk i amunicji koalicyjnej, powodowanych neutralnością Niemiec, nie mówiąc już o sabotaży niemieckich kolejarzy i robotników; ofensywa polska po odparciu bolszewików od Wisły, rozwijała się pomyślnie. Doszło w końcu do tego, że Rosja wobec swej klęski przyjąć musiała warunki polskie. Nie są one wcale lekkie. Przedewszystkiem Niemcy, a właściwie Prusy Wschodnie odcięte zostają od Rosji. Prusy Wschodnie wraz z Litwą, otoczone zostały z drugiej strony obszarem polskim, czyli tak zw. korytarzem. Tem samym Prusy Wschodnie i Litwa stają się pod względem gospodarczym zależne od Polski. Polska zamykając z dwóch stron Prusy Wschodnie i Litwę i łącząc się z państwami nadbałtyckimi, zyskuje olbrzymi wpływ nad temi pierwszymi. Wpływ ten odbijać się będzie nie tylko w życiu gospodarczym tych krajów, ale nawet i w polityce. Prusy Wschodnie oddzielone od państwa, liczyć się muszą poważnie z potężnym sąsiadem to jest z Polską. Zastosować też muszą do tego odpowiednio swą politykę. I poczynić w niej gruntowne zmiany. Temat ten poruszymy dokładniej w najbliższym czasie.

Zauważyć jeszcze chcemy, że mocarstwo stanowisko Polski po obecnej wojnie, doprowadzić powinno nareszcie do unormowania polsko-niemieckich stosunków. Ze Polska skłonna jest do tego, o tem nie mamy powodu wątpić. W ostatnich czasach coraz częściej, a szczególnie w Poznańskim rozlegają się słuszne uwagi, że należy starać się o załagodzenie nieporozumień z Niemcami, z którymi przecież nie można żyć w wiecznej walce. Choćby ze względu na stosunki handlowe i gospodarcze obu narodów, dążyć należy do zupełnego porozumienia. Nie przyczyni, że sprawa Górnego Śląska wstrzymuje dotąd uregulowanie polsko-niemieckich stosunków. Przeszkadza temu i sprawa Gdańska, w której ubocznie powiedziawszy rząd berliński też nie jest bez winy.

Tak więc rząd berliński pozbyć się musi swej złośliwej chęci szkodenia Polsce, w niektórych wypadkach nawet bez własnego w tem interesu. Dupo-

ki to nie nastąpi, nie może być wcale mowy o zbliżeniu polsko-niemieckim. Ale jesteśmy pewni, że przy ugruntowaniu się potęgi mocarstwowej Polski niezawodnie Berlin przejrzy nareszcie na oczy i zmieni swą politykę. Potrzebnym jest to dla samych Niemiec, dla Prus Wschodnich, a także i dla Polski. Szczególniej jednak Prusom Wschodnim potrzebna jest ugoda z Polską, dla utrzymania a nawet dla samego istnienia życia gospodarczego. Przyznać też otwarcie trzeba, że Polska jest w tem szczęśliwym położeniu, że mniej potrzebuje Niemiec i Prus Wschodnich, niż Niemcy i Prusy Polski. A to trzeba mieć zawsze na pamięci.

Przekonani jesteśmy że ze strony polskiej nie będzie napewno przeszkód do porozumienia i wzajemnej wymiany usług zwłaszcza na polu gospodarczym. Przyszłoby to napewno do skutku i przyniosłoby obu narodom liczne korzyści. Trzeba mieć tylko trochę ochoty i dobrej woli.

L. Ł.

Anglicy o plebiscycie.

P. Pertinax w „Echo de Paris“ stwierdza, że doświadczenia plebiscytowe nie powiodły się. P. Wilson i Lloyd George wyobrażali sobie, że plebiscyty odbywać się będą tak, jak wybory parlamentarne: każdy oddaje swój głos według przekonania i interesów, bez pogroźek, wieczorem oblicza się głosy, a zwycięzcy i zwyciężeni po wymianie miłych i krótkich przemówień wzięwszy się pod rękę, idą do szynku na szklarkę piwa. Tak myślą miliony Anglików. Rzeczywistość wygląda zgoła inaczej.

Plebiscyty w Szlezewiku, w Prusach Wschodnich i Zachodnich odbyły się i wszyscy bezstronni obserwatorowie stwierdzają, że Niemcy przy pomocy różnorodnych organizacji uniemożliwili przeciwnikom swobodę stowarzyszeń, propagandę i wyrażenie swej woli. To też po plebiscycie na Warmji i Mazurach słusznie pisał p. Griffit w „New Europe“: „Głosowanie z dnia 11. lipca w Olsztynie może być nazwane błądem Koalicji, patriotyczną manifestacją niemiecką — wszystkim, tylko nie plebiscytem.“

Ta sama walka odbywa się na Górnym Śląsku, prowadzona jeszcze zwyciężonej przez Niemców, gdyż mają tam do czynienia z większością polską, usiłującą się bronić i z gen. francuskim, który stara się o równe szanse dla stron obydwu.

Ale i poza granicami Niemiec powtarza się ta sama historia — na granicy Austrii i Jugosławji w okręgu Celowe, gdzie w ubiegłym tygodniu odbył się plebiscyt. I tam Niemcy austriacy używają wszelkich sposobów, ażeby plebiscyt wypadł na ich korzyść.

Widzimy więc, że plebiscyt, o ile ma być rzeczywistym wyrazem ludności danego kraju, to musi się odbyć w warunkach umożliwiających pełną swobodę głosowania.

Ostatnie zmiany na froncie.

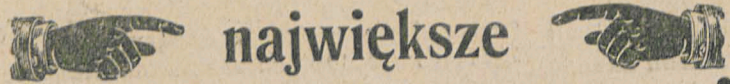
Położenie wojenne z dnia 15. bm. Polacy, obsadzając w dalszym ciągu przyznany im przez traktat pokojowy teren, zajęli miasto Wilejkę. Na reszcie frontu sytuacja bez zmiany.

Położenie wojenne z dnia 16. bm. Dalsze postępy wojsk polskich wzdłuż kolei Mołodeczno—Polock, wzdłuż Prycepi i na północ od Dalestru. Zresztą położenie bez zmiany.

Dom Komisowo-handlowy Witold Herbst

OLSZTYN, Dworcowa (Bahnhofstr.) 92

poleca jako

największe

BIURO ZAMIANY I SPRZEDAŻY

majątki, gospodarstwa, domostwa i wszelkie przedsiębiorstwa handlowe tak w Polsce jak i w Niemczech.

531 obiektów

z tych 186 gospodarstw w Księstwie i na Pomorzu,

wielkości od 5 do 5000 mórg.

Blizszych informacji udziela się także piśmiennie.

Prócz tego skupuje się monety złote i srebrne po najwyższych cenach.

NA SEZON ZIMOWY

dostałem ogromne przesyłki towarów, które bezkonkurencyjnie tanio sprzedaje.

Materiały męskie czarne i kolorowe na ubrania, paletoty, ulstry, jupy i spodnie po 60, 75, 90, 105, 120, 150, 180 mk. za metr.

Materiały damskie czarne i kolorowe na suknie, kostjomy, płaszcze i bluzki po 18, 19'50, 24—30, 36, 45, 60, 75 mk. za metr.

Jedwabie ca 70—100 cm. szerokie na suknie w najlepsz. jakościach czarne, białe i kolorowe po 45, 60, 75, 90, 98, 105, mk. za metr.

Barchany na suknie, bluzki i jaki po 18, 19'50, 21, 24, 27 mk. za metr.

Barchany na koszule po 13'50, 15, 18, 19'50 mk. za metr.

Piółna na koszule po 12'50, 13'50, 15, 18 mk. za metr.

Piółna w kratki na pościele-powłoki po 16'50, 18, 19'50, 21 mk. za metr.

Inletry i drylichy na wyspy, czerwone i niebieskie 80 cm szerokie po 19'50, 21, 24, 27 mk. za metr. lepsze

130 cm szerokie po 36, 39, 48, 58 mk za metr. i lepsze

Ubrania męskie po 200, 300, 475, 500, 600 mk. i lepsze.

Ulstry i paletoty męskie po 195, 250, 350, 400, 500 mk. lepsze.

Jupy męskie z ciężkich zimowych materiał. po 68, 120, 150 mk. te same dla chłopców po 68, 75 mk.

Towary krótkie, obsady, koronki, wstawki, tiule, hafty, wstążki, pończochy, skarpetki, półkoszulki, kołnierzyki, mankiety, krawaty i szelki.

W. Mulczyński, Wartembork

Rynek 94.

Telefon 41.

Kostjomy damskie z modnych materiałów po 195, 250, 300, 400, 500 mk. i lepsze.

Płaszcze damskie, czarne i kolorowe po 98, 125, 150, 200, 250, 300, 400 mk. i lepsze.

Płaszcze dla dziewcząt w każdej wielkości, ceny tanie, wielki wybór.

Spódnice i halki czarne, kolorowe i białe mam zawsze wielki wybór, po tanich cenach.

Fartuchy damskie, dla dziewcząt i chłopców w każdym wykończeniu czarne, białe i kolorowe.

Chustki i szale welniane, żenilkowe i jedwabne w każdej możliwie taniej cenie.

Trykotowe koszule, jaki, gacie, switry, podstanieczki w wielkim wyborze. Koldry wstawane 175 x 210 cm duże, dwustronne bordo-żółte po 240 mk.

Koldry micianne białe i kolorowe po 70, 75, 80, 90 mk. i lepsze.

Spodnie męskie po 68, 75, 90, 120 mk.

Ubrania dla chłopców w każdej wielkości.

Owczą wełnę wymieniam na towar po najwyższych cenach.

Karczma

z olejnią, 12 mórg roli przy budynku w którym 7 pokoi, duża sala i ogród koncertowy. Kościół katolicki w miejscu, 7 km od kolei, chcę zamienić

na gospodarstwo w Niemczech. Dobra okolica. Zgłoszenia do Taday, Poststr. Nr. 23.

Singera maszyny do szycia

poleca

Gemba, Olsztyn Cegielna 32. Bardzo dogodne warunki spłaty.

Beczki do kapusty

w różnych wielkościach i wielkim wyborze ma tanio do oddania

L. Kunath, Olsztyn Libszacka 23/24.

DOM AUKCYJNY

ul. Libszacka 30/31, obok restauracji Biernath'a. Emigrantom wyjeżdżającym do Polski sprzedam ich meble i sprzęty gospodarcze bardzo korzystnie. Otwarte od 10—1-iej w południu.

Schurmann, aukcjonator.

Mieszkanie prywatne: Roonstrasse 61, H.

Poszukuję zaraz objekty gospodarcze do zamiany

od 10 mórg w Polsce. Zamiana do 25. października bez pozwolenia wjazdu.

Froese, Allenstein, Roonstr. 51.

Scaberol.

Najlepszy środek na świerzbiączkę, parchy, chrosty i różne choroby skóry poleca

SCHWANEN-DROGERIE

przy moście św. Jana. — Wysyłka za zaliczką pocztowa po 12 marek franko.

Zamierzam z powodu przejścia innego przedsiębiorstwa sprzedać ślusarnię

z zakładem studniarskim, do tego należy mieszkanie o 4 pokojach.

Franciszek Malinowski Wadangerstr. 33.

Zamiana lub sprzedaż dla Polaka.

Skład towarów manufakturalnych z budynkiem w ożywionym mieście powiatowym na Pomorze jest na podobny interes w Niemczech do zamiany lub sprzedaż. Dobre oprocentowanie. Świetna egzystencja. Wielki ogród owocowy.

Zgłoszenia pod Nr. „L. N. 117“ do eksped. Gazety.

Kozuch

z owczej skóry, obciągnięty dla średniej osoby jest na sprzedaż

Kosiński w Dywitach.

Kołowiec

męski jest na sprzedaż u p. Brzozowskiej w Dorotowie.

Który Polak

z Prus wachodnich zamienił by się z Niemcem w Polsce 3 pokojowym mieszkaniem. Mogę także wskazać gospodarstwa do zamiany i kupna.

H. J. Brauer, Lubawa, Pomorze.

Baczność!

Mam dużo majątków i gospodarstw od najmniejszych do największych, kamienice i interesy w Poznańskiem od Niemców i Żydów na sprzedaż albo do zamiany z Polakami w Niemczech. Zgłosz. przyjmuj!

K. Smogulski, Jarocin, Krakowska 18.

Agentura kupna i sprzedaży majątków.

Cygara - Papierosy Tabakę do palenia

..... po cenach oryginalnych.

Tabakę do zażywania, Kowieńska 1. tańsza

Gabelmann'a nast.

w hotelu „Deutsches Haus“

Włósie końskie

i szczeciny kupuje po najwyższych cen. Fabryka szczotek.

M. LEVY, ul. Prosta 32

Lasy

do natychmiastowego ścięcia kupuje za gotówką Henke, tartak parowy w Zamajsdorfie (Hermsdorf Ostpr.)